

'סיפורי היונה'

מדריך למורה ולגננת

יונה חצי לבנה – מסע בירושלים מדריך לגנת ולמורה

מה אנחנו רוצים לספר לילדים על ירושלים? מה עוד לא נאמר עליה – בפסוקים, בתפילות, בשירים, בציורים, במפות עתיקות וגם... בכתבות קשות בעיתון...

בתכנית 'סיפורי היונה' של מיתרים אנו רוצים להדגיש את הרבגוניות של העיר – את ריבוי העדות, העמים והדתות, את השפות הרבות שאנחנו שומעים ברחובות ירושלים, את האנשים השונים, איש איש ובגדו המיוחד לו – החסיד עם השטריימל, הצעירה בגינס, הילד עם הכיפה הסרוגה, הגבר עם הכאפייה, הנזירה בגלימה השחורה.... כולם מכאן, כולם כולם ירושלמים.

המהות של מיתרים טמונה בריבוי הקולות שבה, ריבוי קולות המאפשר מפגש ושיח ומוביל לתפיסה מורכבת ועמוקה של המציאות. תפיסה זו מהדהדת את ירושלים – עיר מורכבת, רבת גוונים ומרובת מחלוקות ויחד עם זאת עיר שהמילה "שלום" היא חלק משמה.

התכנית מבוססת על הספר "יונה חצי לבנה" שכתבה אילנה זיידמן ואיירה מאיה שליפר, בהוצאת הקיבוץ המאוחד. היונה בספר עפה בשמי ירושלים ומבקרת באתרים שונים בעיר, בדרכה לטמון פתק בכותל המערבי עבור זקנה ירושלמית חביבה.

בעקבות הספר ביקשנו מהמחברת לכתוב עוד תשעה "סיפורי יונה" במיוחד עבור ילדי מיתרים. בסיפורים אלה היונה מבקרת בשכונות ומקומות מעניינים בירושלים ומשתתפת בחגים וטקסים שונים ודרכם נחשפת למגוון ולריבוי האנושי של העיר. הספר והסיפורים מיועדים למורה ולגנת, שתספרנה אותם בזמן ובצורה שתמצאנה לנכון.

במסגרת התכנית הילדים יקבלו "יומן מסע" המזמין אותם להמשיך את הטיול באמצעות יצירות, תמונות, וסיפורים משפחתיים על ירושלים. מטרתו של היומן היא לתת לילדים אפשרות להמשיך את חוויית הפגישה עם ירושלים גם בבית, עם בני המשפחה, וכך להפוך אותה לאישית יותר. היומן גם מזמין את הילדים לבטא את הרגשות והרעיונות שמעלים בהם הסיפורים והנופים הירושלמיים עליהם שמעו בגן ובכיתה. ולבסוף – היומן יכול להוות מזכרת אישית לשנת ירושלים כדברי השיר: "לכל אחד יש עיר ושמה ירושלים...."

כיצד נבחרו האתרים שבהם מבקרת היונה?

הקו המנחה שלנו היה לספר על מקומות משמעותיים בירושלים, המתקשרים למעגל השנה (חנוכה, סליחות באלול ותשרי, יום העצמאות....). מטרתנו הייתה להבליט את הרבגוניות של בני ירושלים בכל מקום ובכל מועד, וחלק מן הפעילויות שאנו מציעים במדריך נועדו להעשיר את הרעיון הזה.

בנוסף לפעילויות אנו מציעים גם לבנות "קיר ירושלים" דינמי, (במדריך קראנו לקיר - "אנו בונים את ירושלים") שעליו נתלה ונדביק יצירות של הילדים, צילומים מתאימים – על פי האתרים שבהן מבקרת היונה, וכיוצא בזה.

בסופו של כל אחד מסיפורי היונה, היא מביאה במקורה מזכרת מכל מקום/אירוע.

הילדים יכולים להחליט על המזכרת ביחד או כל אחד לעצמו – לפי בחירת הגנת והמורה. ה"מזכרת" יכולה למצוא את מקומה במחברת המסע של הילדים, או ב"קיר ירושלים" או כמזכרת הנלקחת הביתה.

היות שהתכנית משלבת אתרים ומועדים אנו מציעים לכיתות א' להשתמש בתכנית במהלך השנה – בסמוך וכחלק מהעיסוק במועדים הרלוונטיים. בגנים אנו מציעים לרכז את התכנית ב7-10 מפגשים לקראת יום ירושלים.

כל גננת/מורה מקבלת:

- את הספר "יונה חצי לבנה".
- קובץ של תשעה "סיפורי יונה".
- מדריך ובו התייחסות אל הסיפור, הצעות לפעילויות ושית, הצעות ליצירה ביומן המסע והצעות לקיר ירושלים.
- בסוף כל פרק במדריך יש לינק שיביא אתכן לשיר או סרטון מתאים. ביומן המסע הדפסנו במקום הלינק "ברקוד" שבאמצעותו יוכלו הילדים להגיע בבית אל השיר והסרטון בעזרת הסמארטפון של ההורים.

מבנה התכנית:

מעגל השנה	האירוע	המקום
אלול ותשרי	סליחות	נחלאות
חשון	חג הסיגד	טיילת ארמון הנציב
כסלו	חג האורים – חנוכה וחג המולד (את המקומות כתבת כבר)	מאה שערים והרובע הנוצרי
טבת	עשרה בטבת - יום אבל לזכר תחילת חורבן ירושלים.	רחבת הכותל
שבט	טו בשבט – פריחת השקדיות, טבע ואומנות בעיר.	עין כרם
אפשר לחבר לפורים	המבקרים בגן החיות	גן החיות
	טיול בירושלים.	הרכבת הקלה
אייר	יום הזיכרון ויום העצמאות.	הר הרצל
סיון	ותיקין אחרי תיקון ליל שבועות ברחבת הכותל, ותיאור התפילה ברמאדן.	רחבת הכותל והר הבית